

**REJESTR FAKTÓW REPRESJI NA OBYWATELACH
POLSKICH ZA POMOC LUDNOŚCI ŻYDOWSKIEJ
W OKRESIE II WOJNY ŚWIATOWEJ**

Instytut
Studiów
Strategicznych

Gacoń Apolonia z domu Stasiowska, urodzona w 1900 r. w Sowinie, córka Jana i Marii z domu Szafraniec, narodowość polska, wyznanie rzymskokatolickie, mąż Stanisław, zamieszkała w okresie okupacji w Januszkowicach (powiat jasielski).

Gacoń Stanisław, urodzony 25 września 1902 r. w Bukowej, syn Jana i Marii z domu Pacacno, narodowość polska, wyznanie rzymskokatolickie, żona Apolonia z domu Stasiowska, zawód: rolnik, zamieszkały w okresie okupacji w Januszkowicach (powiat jasielski).

Przyczyny, okoliczności i rodzaj represji:

Przez kilka miesięcy ukrywali w swoim domu dziewczynkę narodowości żydowskiej w wieku około dziesięciu lat (nazwisko nieznane). Wobec obcych ludzi dziecko uchodziło za siostrzenicę Apolonii. Mieszkańcy Januszkowic wiedzieli jednak o prawdziwym pochodzeniu dziewczynki. Właściciel miejscowego majątku ziemskiego, poprzez swojego zarządcę Tomasza Barana, ostrzegł małżeństwo Gaconiów, że informacja o ukrywaniu przez nich żydowskiej dziewczynki dotarła także do Niemców, i zasugetował, iż powinni usunąć dziecko z domu. Gaconiowie nie zgodzili się jednak na to i konsekwentnie podtrzymywali wersję, że dziewczynka jest ich krewną. 28 maja 1943 r. do domu Gaconiów przyjechała grupa funkcjonariuszy gestapo z Jasła. Funkcjonariusz referatu do spraw żydowskich jasielskiego gestapo Karl Hauch zastrzelił na miejscu Apolonię i dziewczynkę narodowości żydowskiej. Stanisław, który był chwilowo nieobecny w domu, został przez Niemców zamordowany tuż po swoim powrocie. Niemcy uczestniczący w morderstwie zrabowali inwentarz i majątek ruchomy należący do małżeństwa Gaconiów.

Źródło: *AIPN Rz, OKŚZpNP, II Ds. 2/68, Akta w sprawie zamordowania w 1943 r. w Szerzyznach dziewięciu osób;*
USC w Brzostku, Akta zgonów.

Autor: Elżbieta Rączy